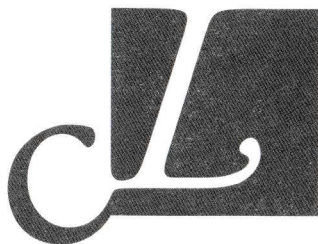

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

COLECȚIA

Câmpul de lectură

ELEGIA.
MEDITAȚIA

Prefață, selecție a textelor, note biobibliografice
de **Mircea V. Ciobanu**

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale și editat cu contribuția Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Lector: *Mariana Belenciuc*

Corector: *Lucia Țurcanu*

Redactor tehnic: *Nina Duduciuc*

Concepție grafică a colecției: *Vitalie Ichim*

Machetare computerizată: *Anatol Andrițchi*

Copertă: *Vitalie Ichim*

Coperta I: Constantin Brâncuși, *Domnișoara Pogany (1913)*

Întreprinderea Editorial-Poligrafică *Știința*,

str. Academiei, nr. 3; MD-2028, Chișinău, Republica Moldova;

tel.: (+373 22) 73-96-16; fax: (+373 22) 73-96-27;

e-mail: prini.stiinta@yahoo.com; prini@stiinta.asm.md;

www.editurastiinta.md

Toate drepturile asupra colecției „Câmpul de lectură”, inclusiv asupra acestei ediții, aparțin Întreprinderii Editorial-Poligrafice *Știința*.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Elegia. Meditația /pref., sel a textelor, note biobibliogr. de Mircea V. Ciobanu.

– Ch.: Î.E.P. *Știința*, 2018 (Combinatul Poligrafic) – 140 p.

– (Colecția „Câmpul de lectură”, ISBN 978-9975-67-968-8)

ISBN 978-9975-85-112-1

821.135.1-1-82+821.135.1(478)-1-82

CUPRINS

11 | Elegia și meditația – două fațete ale unei medalii poetice

Ienăchiță VĂCĂRESCU

15 | Amărâta turturea

Gheorghe ASACHI

17 | Dorul

17 | Dorul întâlnirii

18 | Elegie scrisă pe țințerimul unui sat

Vasile CĂRLOVA

22 | Ruinurile Târgoviștii

23 | Înserarea

Grigore ALEXANDRESCU

26 | Umbra lui Mircea. La Cozia

28 | Adio. La Târgoviște

30 | Meditație

Vasile ALECSANDRI

33 | Steluța

Mihai EMINESCU

35 | Melancolie

36 | Sonete III (Când însuși glasul...)

36 | Departe sunt de tine...

37 | Stelele-n cer

38 | O, mamă

39 | Scrisoarea I

43 | Ce e amorul?

44 | Trecut-au anii

45 | Cu mâne zilele-ți adaogi...

46 | Peste vârfuri

46 | Mai am un singur dor

Traian DEMETRESCU

Corbii
Trec orele

Tudor ARGHEZI

50 | Cenușa visărilor
50 | Nehotărâre
51 | Duhovnicească
53 | De-a v-ați ascuns...
55 | De-abia plecaseși
55 | Așteptare
56 | Dacica

Octavian GOGA

58 | Bătrâni
58 | Pe înserate
59 | Despărțire
60 | De profundis
61 | Cântece IV (De va veni la tine vântul...)

Panait CERNA

62 | În peșteră

Lucian BLAGA

63 | Elegie
63 | Liniște
64 | Gorunul
64 | În marea trecere
65 | Paradis în destrămare
66 | Cântecul spicelor

Ion PILLAT

67 | Aci sosi pe vremuri
68 | Elegie în fața mării
69 | A doua elegie
70 | A patra elegie

Ion BARBU

72 | Panteism
72 | Oul dogmatic

Ion VINEA

75 | Ora fântânilor
75 | Doleanțe
76 | Declin
76 | Ivoriu
77 | Ovid
77 | Lamento

Benjamin FUNDOIANU

78 | E ziua cea din urmă...

Paul CELAN

80 | Tristețe

Virgil MAZILESCU

81 | mi-am uitat casa și numele
81 | dormi dragostea mea

Marin SORESCU

82 | Scară la cer
82 | Boala
83 | Poveste
84 | Elegie
84 | Muzeul satului

Nichita STĂNESCU

87 | Elegia întâia
89 | Elegia a opta, hiperboreeană
91 | Elegia oului, a noua
93 | Omul-fantă
95 | Elegia a zecea

Mihai URSACHI

99 | Suflet de seară
99 | Ce mai pasăre

Mircea IVĂNESCU

100 | a început cu adevărat iarna
100 | dar sunt și amintiri adevărate
101 | frunze

Emil BRUMARU

- 108 | Elegie
- 108 | Ultima elegie

Aurel DUMITRAȘCU

- 109 | Poem trist pe fond roșu

Vasile ROMANCIUC

- 110 | Ce ne așteaptă, mâine, la răscruce?

Eugen CIOCLEA

- 111 | Love story

Nichita DANILOV

- 112 | Secolul XX

Arcadie SUCEVEANU

- 113 | Cucul din cusătură
- 114 | Moneda de aur
- 115 | Nu te mai văd...

Mariana MARIN

- 116 | Ultimul poem de dragoste în grădina de trandafir
- 118 | Elegie – O, vinovăția și spaima
- 118 | Elegie – În sanatoriul din munți (Elegie XI)
- 119 | Elegie – Ducem o viață dublă
- 120 | Elegie – La sfârșit rămâne doar spaima

Călina TRIFAN

- 121 | [Acum sunt o femeie fără vârstă...]
- 121 | Iubirile târzii
- 122 | Poemul voluptății

Nicolae POPA

- 123 | vom cunoaște tandrețea

Grigore CHIPER

- 124 | [Uită-te, stupii. Au fost duși cu mașina...]
- 124 | Nuanțele gri
- 125 | Comentariu la psalmi
- 125 | Ridici mâna
- 125 | Aștepți
- 126 | Scara lui Iacob

Irina NECHIT

- 127 | Haina de sărbătoare a tristeții

Emilian GALAICU-PĂUN

- 128 | M.M.
- 128 | Priveghi
- 128 | Mutatis mutandis
- 129 | Mort beat
- 129 | Diptic fumat
- 130 | Greenpeace / Pax aeternum
- 130 | Pietă

Liliana ARMAȘU

- 132 | Singurătatea de duminică
- 133 | Note biobibliografice

ELEGIA ȘI MEDITAȚIA – DOUĂ FAȚETE ALE UNEI MEDALII POETICE

Stricto sensu, **elegia** este o specie a liricii, subiectivă, emoțională și meditativă, de regulă tristă, cu sentimente evoluând de la melancolie la durere. Lungimea și structura prozodică, azi, nu contează. La origini însă era neapărat o specie urmând o formulă prozodică distinctă, adică scrisă în distih elegiac, format dintr-un hexamtru dactilic și un pentamtru dactilic. Adică, în locul hexametruului dactilic, propriu poemelor eroice, apare un al doilea vers mai scurt. Această formulă apare în Grecia secolului al VII-lea î.Hr., fiind însă vorba de un poem cu conținut etico-politic.

Elegia cu tematică erotică apare mai târziu. Elegia, ca specie, așadar, e strâns legată, la origini, de prozodie. Poemele „înalte”, cu conținut eroic și patriotic erau scrise în hexamtru dactilic: „Cântă, Zeiță, mânia ce-aprinse pe-Ahil Peleianul...” Scurtarea celui de al doilea vers (înlocuirea celui de al doilea hexamtru cu un pentamtru) a modificat substanțial discursul. Muzicalitatea abruptă crea impresia unui plânset sacadat.

Deși termenul este de origine elenă (< *elegheia* = „cântec de doliu”), deși primele semne (de conținut și de tonalitate, nu numai de formă a versului) ale noii specii pot fi identificate în poezia unor poeți greci precum Callimach (sec. III î.Hr.), iar apoi în lirica latinilor precum Catul (prima jumătate a sec. I î.Hr.), specia propriu-zisă își ia începutul în epoca postvergiliană și posthoroțiană, odată cu Propertiu, Tibul și Ovidiu, când se... „specializează” în exprimarea sentimentelor erotice, adesea pline de pasiune însoțită de durere. În felul acesta, ea evoluează tot mai mult spre conceptul modern, care presupune un poem cu sentimente triste, traducând o stare melancolică.

Marele poet elegiac latin Ovidiu s-a născut în provincia Aquila, în centrul Italiei, dar a murit la Tomis (Constanța de azi), pe malul Mării Negre. El a scris celebrele sale elegii, *Tristele* și *Ponticele* (*Tristia* și *Epistulae ex Ponto*), într-o zonă culturală care avea să devină, peste ani, România.

În Evul Mediu și în Renaștere, se scriu poeme elegiace imitând modelele antice, dar genul acesta rămâne periferic. Totuși nu pot fi ignorate poemele pronunțat elegiace ale lui Petrarca în Italia sau, mai târziu, ale lui Ronsard în Franța și Camões în Portugalia. O renaștere a acestei specii lirice și o poezie cu caracter profund elegiac apare la trecerea din secolul al XVIII-lea în secolul al XIX-lea, fiind o marcă a preromantismului (sau, cum i se mai spune: sentimentalismului) – Thomas Gray, Edward Young (*The Complaint, or Night Thoughts on Life, Death, and Immortality*); Thomas Percy (*The Hermit of Warkworth*); André Chénier (*Élégies*). Poemul emblematic pentru această epocă se intitulează *Elegie scrisă într-un cimitir de țară*, e scris de poetul englez Thomas Gray și a influențat direct mai mulți poeți romantici. Poemul propriu-zis a fost tradus de Vasili Jukovski (*Cimitirul sătesc*) și de Gheorghe Asachi (*Elegie scrisă pe tinterimul unui sat*).

Dar un teren larg de afirmare a elegiei este poezia romantică (și elegia în mod special) din Europa Occidentală: Alphonse de Lamartine (volumul *Meditații poetice*); Alfred de Musset (ciclul „Noapților”, în special *Noapte de decembrie*), Victor Hugo (volumele *Frunze de toamnă*; *Cântecele crepusculului*; *Contemplațiile*), Alfred de Vigny (*Destinele*), Heinrich Heine (*Cartea cântecelor*), Goethe (*Elegiile romane*), Friedrich Schiller (*Elegie la moartea unui adolescent* etc.), Novalis, Nicolaus Lenau ș.a.

În secolul XX, elegia se confundă tot mai mult cu poezia meditativă (Baudelaire, Verlaine, Rilke, Trakl). Aici putem să ne amintim, în mod special, de *Elegiile duineze* ale lui Rainer Maria Rilke sau de *Elegiile Buckowiene* de Berthold Brecht. Apropiindu-se tot mai mult de meditații (așa cum se va întâmpla și cu elegiile lui Stănescu), elegiile se încadrează tot mai insistent în categoria liricii meditative.

* * *

Meditația este o specie adesea foarte apropiată de elegie prin mesajul ei și prin tonalitate, uneori confundându-se cu aceasta din urmă. Există și un termen comun: lirică meditativă, care înglobează ambele specii. În general, lirica meditativă presupune reflecții filosofice asupra vieții omului și asupra lumii, fiind o derivată a preocupărilor filosofiei propriu-zise (dar pe terenul poeziei), cu problemele existențiale esențiale: sensul vieții și al existenței lumii, binele și răul, frumosul și urâtul. Poeme de acest gen au fost cultivate dintotdeauna (unele probleme sunt tratate și în poezia populară a diversor națiuni), dar ca specie distinctă a început să se evidențieze în epoca romantică.

Deși parcursul meditației în istoria literaturii este altul decât al elegiei, de la un timp aceste specii se suprapun perfect. Am putea spune că lirica meditativă propriu-zisă (sau cel puțin cea modernă) se naște odată cu elegia modernă. Primele texte pe care le atestă această specie sunt exact cele ce deschideau calea elegiei preromantice. În primul rând, e vorba de așa-zisa „poezie a mormintelor și a nopții”, care debutează cu *Gânduri nocturne despre viață, moarte și nemurire* a lui Edward Young, și de bine cunoscuta... elegie (sic! – vedeți și titlul poemului) a lui Thomas Gray: *Elegie scrisă într-un cimitir de țară*.

Pe de altă parte, volumul din 1820 al lui Alphonse de Lamartine, *Méditations poétiques*, care marchează începutul poeziei romantice franceze, este, totodată, cea mai bună ilustrare a ceea ce înseamnă poezia elegiacă modernă. Confesiunile sentimentale ale romanticilor, suprapuse pe stări de melancolie și singurătate, reflecțiile existențiale au potențat apariția unei lirici de contemplație meditativă, depășind strictețele probleme subiective. O anume viziune cosmică a problemelor existențiale a extins aria elegiei romantice până la dimensiunile unor meditații asupra existenței și rostului acesteia. Astfel, preromantismul sentimental și romantismul reflexiv impun această specie meditativă, fie și la interferența vizibilă, până la confuzie și suprapunere, cu elegia.

Poezia contemplativ-meditativă va fi frecventă în opera romanticilor Eminescu și Macedonski, Pușkin și Lermontov, Leopardi și Lenau, Hugo și Musset, Coleridge și Keats. În poezia modernismului din secolul XX, meditația va fi identificată atât ca specie distinctă (de exemplu, în poemele lui T.S. Eliot), cât și în compoziții de mo-

del elegiac (cum sunt *Elegiile duineze* ale lui Rilke). Propriu-zis, indiferent de titlurile unor texte, care includ în ele cuvântul „elegie” (Rilke, Brecht, Stănescu ș.a.), în lirica secolului XX vorbim despre poeme cu caracter elegiac, în esență – meditații poetice de natură diversă ca formă, temă sau tonalitate a discursului.

* * *

Elegia are, în literatura română, cel puțin două surse principale. Sau, dacă vreți, două linii de alimentare. Una dintre ele este poezia populară, mai precis, doina, ca specie. Or, la o lectură atentă, vom vedea că multe dintre temele, motivele, figurile și chiar ritmurile doinei populare se regăsesc în elegiile poezilor. Deductiv, doina ar fi versiunea folclorică a elegiei.

A doua sursă este elegia cultă din alte literaturi și aici avem o pătrundere a speciei pe câteva filiere. Bineînțeles că elegia noastră se poate revendica de la elegia antică, în special de la cea latină: Tibul, Catul, Propertiu, Ovidiu. Dar influența acestora a fost cvasigenerală/universală. Cea mai mare influență însă asupra elegiei românești o are poezia romantică (dar și cea preromantică) occidentală. Începând cu elegia funebră a lui Thomas Gray, dar mai ales cu *Meditațiile poetice* ale lui Lamartine, elegiile romantice franceză, germană, engleză, rusă au marcat poezia românească din secolul al XIX-lea.

În fine, elegia modernă, în special a lui Rilke, dar și a lui Brecht, a influențat apariția elegiei moderne românești (de la Blaga la Stănescu). Este forma/specia poetică cea mai apropiată de meditație.

Influența poeziei meditativ-elegiace occidentale s-a resimțit începând cu poezia pașoptiștilor (Cârlova, Bolliac, Alexandrescu, Heliade Rădulescu, Alecsandri). Dar o poezie elegiacă și meditativă rezistentă în timp a creat Mihai Eminescu. Am putea spune că o bună parte din lirica sa este prin excelență meditativă și elegiacă. Aici, în creația marelui romantic român, elegia și meditația sunt poezia însăși. Unele poeme eminesciene sunt modele perfecte de elegii romantice (*O, mamă*; *Mai am un singur dor* etc.), altele sunt tot atât de bune exemple de poezie meditativă (de la postuma *Stelele-n cer* până la *Scrisoarea I*, inclusă tradițional în lista satirelor, dar în esență fiind o meditație asupra existenței umane și asupra scurgerii timpului). În fine, o serie de poezii ale romanticului nostru îmbină calitățile ambelor specii: *Trecut-au anii*; *Când însuși glasul gândurilor tace...* etc.

Specia a evoluat, cu tot mai puternice accente meditative, în lirica interbelicilor. Marii poeți ai modernismului românesc s-au dovedit a fi și buni poeți elegiaci (cu accente meditative tot mai pronunțate): Tudor Arghezi și, în special, Lucian Blaga, dar și George Bacovia (un spirit elegiac intim) sau Ion Barbu (cu o mult mai pronunțată notă cerebral-meditativă). Un elegiac prin excelență s-a dovedit a fi „tradiționalistul” Ion Pillat (tot el scriind una dintre meditațiile exponențiale ale poeziei române: *Acți și pe vremuri*) și, poate uimitor, „modernistul” Ion Vinea, care s-a dezvoltat ca un poet de rară sensibilitate pur elegiacă.

O elegie tipică este *Gorunul* lui Blaga, dar notele elegiac-meditative o pun la limita dintre specii. Cu o deplasare spre meditație pură e *Sufletul satului*, ca și *Mirabi-*

la sămânță, deși în ambele tonul elegiac persistă. Șirul acesta poate fi continuat cu poeme de referință pentru lirica blagiană, precum *Pașii profetului*, *Psalm*, *Somn*, *Paradis în destrămare*, *La curțile dorului*, *Asfințit marin*, *Cântecul călătorului în toamnă*.

Legătura dintre elegie și meditație e foarte strânsă. Unele poeme, precum *Go-runul*, *Aci sosi pe vremuri*, *Paradis în destrămare*, *Trecut-au anii* etc. ar fi fost incluse în această carte chiar dacă ea s-ar fi numit doar „Elegia” sau doar „Meditația”. Sunt specii poetice cu multe elemente comune. Dar, totodată, acest fenomen demonstrează că împărțirea pe genuri și specii e o operație demonstrativă sau didactică, nu o separare categorică și absolută.

În poezia postbelică accentele pur elegiace s-au diluat tot mai evident în construcțiile meditative, fenomen absolut vizibil în ciclul celor 11 *elegii* ale lui Nichita Stănescu. Dar în elegia modernă apar nu numai frecvente note meditative, ci și se observă o deplasare de registru, dinspre cel grav spre cel ironic (Sorescu). Genul nu este doar extensiv, ci și proteic. Elegii păgâne (chiar profanatoare) sunt poeziile (multe), cu acest titlu sau cu titlul *Bocet de adult*, ale lui Emil Brumaru. Dar specia le încapă pe toate, în măsură să surprindă un direct sau indirect regret existențial, fie și efemer, uneori.

În fine, poezia românească cea mai recentă înglobează specia meditativ-elegiacă în toate formulele posibile: de la durere și tristețe (Gr. Vieru) la disperare (Mariana Marin), îmbinând expresia sentimentelor intime cu detașarea livrescă (Mihai Ursachi, Aurel Dumitrașcu, Arcadie Suceveanu, Emilian Galaicu-Păun). Definițiile elegiei, completate cu cele ale poeziei meditative, pot să dea în sumă definiția poeziei însăși. Parafrazând un poem de al Irinei Nechit (il găsiți în această antologie), am putea spune că poezia e „haina de sărbătoare a tristeții”. Adică expresia frumoasă a tristeții. Aproape: poezia=elegia.

Mircea V. CIOBANU

Ienăchiță VĂCĂRESCU

AMĂRĂTA TURTUREA

Amărâta turturea
Când rămâne singurea,
Căci soția s-a răpus,
Jalea ei nu e de spus.

Cât traiește, tot jălește,
Și nu se mai însoțește!
Trece prin flori, prin livede,
Nu să uită, nici nu vede.

Trece prin pădurea verde
Și să duce, de se pierde;
Zboară până de tot cade,
Dar pre lemn verde nu șade.

Și când șade câteodată,
Tot pre ramură uscată;
Umblă prin dumbrav-adâncă,
Nici nu bea, nici nu mănâncă.

Unde vede apă rece,
Ea o turbură și trece;
Unde e apa mai rea,
O mai turbură și bea.

Unde vede vânătorul,
Acolo o duce dorul,
Ca s-o vază, s-o lovească,
Să nu se mai pedepsească.

Când o biată păsărică
Atât inima își strică,
Încât dorește să moară
Pentru a sa soțioară,

Dar eu om de-naltă fire
Decât ea mai cu simțire,
Cum poate să-mi fie bine?!
Oh! amar și vai de mine!

Gheorghe ASACHI

DORUL

Oare veni-vei, idol vieții mele?
În acest redi eu te-aștept de mult.
Mută-i de-atunci duiosul filomele
Ș-al meu suspin singur eu l-ascult.

A florei timp m-au fost văzut aice,
Când al meu trai ca el era senin;
Venit-au timpul auritei spice,
Dar al meu suflet nu-i c-atunci de lin.

Precum pe floare roua în van o udă,
Când săgetează arsura pe pământ,
Așa cu plâns nu-mi stâng văpaia crudă,
Ce-a mele zile mână spre mormânt.

Aici, o zi sub cea boltire verde,
Ferice-am fost cu tine, dulce-odor,
Iar amu simt c-un aspru chin mă pierde,
Că singurei rămas-am fără de Amor!

DORUL ÎNTĂLNIREI

Iac-aproape acea zi,
Întru care soarta crudă
Ruga mea va să audă
Ș-a ei legi va îmblânzi!

S-a plini duiosul dor,
Ca să văd a zânei mele
Seninoase, chiare stele,
Ce m-aprind d-atât amor.

Acea față voi vedea,
Ce s-asamănă c-o floare,

Unde sânt viețuitoare
Gândul și-inimioara mea.

Noi în frunte vom privi
Sufletelor noastre stare,
Și ce dulce lacrâmă
Împreună vom uni!

Ea-mi va spune al ei chin,
Eu a mea durere-oi zice;
Amor, în cea zi ferice,
Vino, -nvață-un nou suspin!

ELEGIE SCRISĂ PE ȚINTERIMUL UNUI SAT (Imitație)

Al aramei sunetoare aud tristul semn și sânt
Menind soarelui repaos în a lui zilnic mormânt;
Obosit acum săteanul lucrul câmpului său curmă.
Fluierând păstorul vine la cotun cu a sa turmă.
A pierdut a lor frum'sețe înfloritele câmpii,
În negură misterioasă ascunzând a ei mândrii;
Firea-n inimă-mi insuflă o adâncă întristare,
Lumea-o părăsește-n umbră și-ntru a mea cugetare,
Ca-n paragină câmpie un greu gemăt amortit
La auzul meu răsună de pe turnul învechit;
Bufa cea posomorâtă, când natura să-ntristează,
Pe a nopței înturnare prin un bocet crud serbează.
Câtu-i dulce a ta soartă, în sat, o, locuitor,
Lângă soața credincioasă, în îngustul foișor!
Nimic lin cursul turbură de-o viață fericită,
Ziua este ostenelei, noapte-amoriului menită.
Mușchiul, care anii repezi în țărână-a prefăcut,
Pe părinții voștri-ascunde în mormântul cel tăcut;
Acolo, pe cea movilă, unde sălcile umbrează,
Ale inimei duioase lacrimile rouează;
Dulcea boare-a dimineței, buciurmă de păstor,
A cocoșului cântare, nici plăcerea de amor,

Pe-adormiți n-or să-i trezască din tunicul mormânt;
A lor seceri în tot anul adunând de pe pământ
Aurite spici în jerbii, prin sudori și osteneală.
Aduceau nutrețul casei și a ei chivernisală,
Sara de-acum n-or să vie la duioasele soții,
Nici lua-vor sărutare de la tinerii copii;
N-or să guste împreună simplă cină sănătoasă,
Ce se face mai dereasă de zicerea cea duioasă.
O, voi carii n-aveți stimă pentru omul umelit,
Nobili plini de fantazie mândri-n titlul ruginit,
De ce-n ură-aveți săteanul, când a fruntei lui sudoare
A produs mărirea voastră și-avuțiilor odoare?
Cruță timpul vreodată dritul unei evghenis,
Ori frum'seța, avuția, nu trec ca al nopței vis?
A săteanului vro faptă încă nu s-a lăudat
Și al său mormânt de pompă nicicum s-a-ncungiurat;
Dar în locul unei pompe, din a lui soți fiecare,
Nu de-afară, ci în cuget poartă semn de întristare.
Oare mirosul de smirnă, oare cântecul cel sânt,
Pulberea ce este stânsă pot să-nvie din mormânt,
Dacă fapte de virtute, care legea ni învață,
N-or meni și după moarte celui drept o altă viață?
Lacrimile ipocrite, mincinosu-acei suspin,
Decretările nu schimbă care de la Pronie vin.
Preț nu are nici o pompă ce prin aur se adună,
Tânguirea-adevărată pe mormânt de nu răsună;
Precum când un unchi răpune, clironomul însătat
Binecuvintează ziua întru care-a răposat.
Poate că sub astă țărână este-o inimă-ngropată
Care-avea în cursul vieții fantazie înfocată,
Suflet bun, cu dreptate, ce prin sfatul înțelept
Patriei ar fi fost razim prin cuvinte și cu piept.
Îns, aleu, lui nu-i lucise a științelor făclie
Și talantul de preț mare i s-a stâns din sărăcie!
Chiar asemenea-adamantul, ce din stâncă este scos,
Pân-a nu avea lumină mai întâi de fier s-a ros;
Și asemenea în tufă se ascunde-o mândră floare,
Ce, de nime mirosită, vegetează, crește, moare.
Poate-aice dormitează a cotunului Franclin,

Ce a patriei și-a științei purta-amorul sânt în sin.
Cufundat în astă groapă poate zace vrun Milton,
Cu asemenea ambiție poate vreun Napoleon!
Dacă fulgerul și schiptrul prin ei nu sunt înfrânate,
De n-a cântat a lui Adam fericirea și pacate,
Dac-al morței fioros înger, de la nord pân la apus,
Domnitorii și popoare la un crunt giug n-a supus,
Înduratul ceri nu vrut-au ca a lor modestul nume
După moartea lor să fie spaimă au mirare-n lume.
Căci virtutea, ca și răul, cumpenite-s la sătean;
El nu surpă, nici rădică, tronul crunt a lui tiran,
Niciodată Poeziei armonia cea vândută.
La ambițios nevrednic n-a da laudă necăzută.
Sub aceste mici movile țărna lor s-a mormântat;
Pe o piatră, fără lustru, un vers simplu însemnat
De la duios trecătoriul un suspin, lacrimă cere;
Muza n-a avut prin versuri să deștepte-a sa durere.
A lor nume, anii vieței, poate piatra a vădi
Ș-oarecare vers ce-nvață pe săteni de a muri.
Oare cine dintre oameni căutătura sa duioasă,
Pân să plece, nu aruncă peste lumea cea frumoasă?
Sfărâmând a sale-obeze, sufletul, la loc menit,
Pasă mângâiet de plânsul duioșiei însoțit.
Firea a sa limbă are, ce-n mormânt nu este mută,
A ei foc tot arde încă, deși viața ne-i trecută;
Și la vadul cel eternic, în o inimă dorim,
Care-n viață ni-a fost dulce, după moarte să trăim.

Dar când prin a mele versuri voi să trag din tunecime
Pre morți ce zac făr de laudă în această țanterime,
Un nepot al meu vrodată, întru duiosul său rost,
Văzând un mormânt mai proaspăt va să-ntrebe:
cine-am fost?

Va răspunde-atuncea poate un păstor cu veche frunte:
L-am văzut în multe rânduri, când se lumina, la munte,
Cum pe iarba-nrouată mergea-n pas înaripat,
Ca Ființei rugi s-aducă care lumea a creat.
Alteori sub acel frasin cu întinsa rădăcină,
Care-umbrează cu mii ramuri ce de zefir se închină,

A căzut pe la amiază, întristat și singurel,
Țintind ochii plini de lacrimi în plăcutul râurel,
Și trezit apoi din visuri murmura niște cuvinte.
Uneori fugea la codru, sămănând smintit de minte;
Plecând capul câteodată, ca un om făr-agiutori,
Se părea cuprins de patimi sau de un fatal amor.
Într-o zi, pe culmea ceea, und-era a lui venire,
Așteptatu-l-am, căutându-l, dar nu-l găsii nicăire.
A trecut și ziua a doua, din nou iar l-am cercetat,
Dar pe munte, nici în codru, nici la râu nu l-am aflat.
Amar mie,-n ziua a treia, în adâncă duioșime
Cufundat, poporul nostru îl ducea la ținterime.
Vezi în piatră epitaful, coperit d-umbrosul spin,
Vezi... că modul a scripturei ție nu este străin!

Epitaf

Călătorule a vieței, care dintre văi-nflorite
Aici între-a morței colnici întâmplarea te-a condus,
Al tău pas un pic frânează, vezi ființe înmiite,
Ce cu steaua dimineței răsărit-au și-au apus.
Sub această piatră zace om dorit de-nvățătură,
Ce norocului și vânteii a fost purure străin.
Din familie-umelită, nobil muzele-l făcură,
Însă firea-i hultuisă melancolie în sân.

Curat cuget, cu simțire, bunătatea-i era mare,
Încât, pentru mângâiere, ceriul cel îndurător
I-au trimis prin un alt suflet o duioasă vindecare,
Dăruindu-i în grea cale un soț bun și simțitor.
Nu-ntreba să afli mai multe de-a virtutei sale faptă,
Dar nici cerca mai departe care-a fost și răul său!
Cu speranța acum ambe tremurând de față-așteaptă
Lângă Cela ce ni este Părinte și Dumnezeu.